

Centra voor Basiseducatie

Iedereen mee! Samen-werken aan geletterdheid

Leontien Flussie

17 november 2022

De arbeidsmarkt staat in brand

Bron: <https://www.tijd.be> (mei 2022)

Van krapte naar kansen op de Vlaamse arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt staat in brand en de arbeidsmarktkrapte wordt steeds nijpender. De uitdaging is duidelijk: als we kansen willen blijven bieden voor groei en welvaart, moeten meer mensen aan de slag met als streefdoel een werkzaamheidsgraad van 80%.

Bron: <https://www.vlaanderen.be/van-krapte-naar-kansen-op-de-vlaamse-arbeidsmarkt> (april 2022)

Tienduizenden vacatures stapelen zich op ondanks nog veel meer werkzoekenden

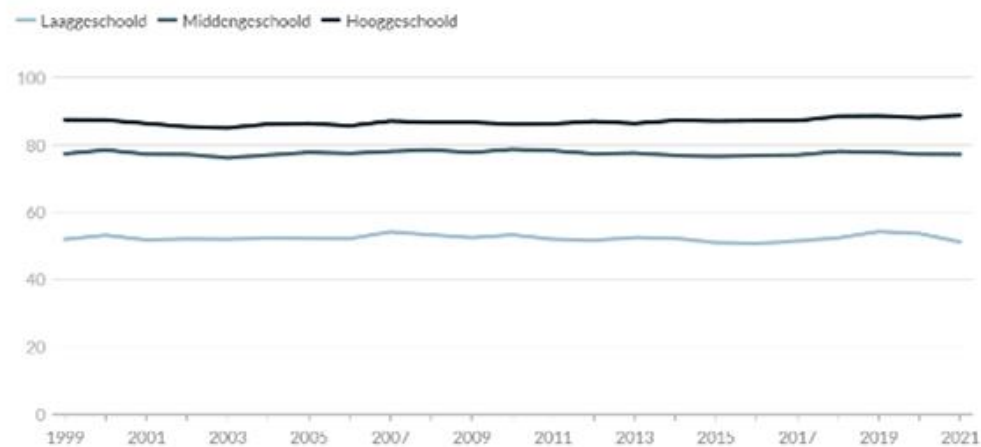
Bron: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/05/02/personeelstekort-stijn-baert/> (mei 2022)

Laagste werkzaamheidsgraad bij laaggeschoolden

In de hele periode zijn er grote verschillen naar onderwijsniveau. De werkzaamheidsgraad bij laaggeschoolden van 25 tot 64 jaar bedroeg 51,2% in 2021, tegenover 52,0% in 1999. Bij middengeschoolde personen lag de werkzaamheidsgraad in 2021 op 77,2%, ongeveer even hoog als in 1999 (77,4%). Bij hooggeschoolden bedroeg de werkzaamheidsgraad in 2021 88,8%, iets hoger dan in 1999 (87,5%).

Werkzaamheidsgraad van 25 tot 64 jaar naar onderwijsniveau

Vlaams Gewest, 1999-2021, in %

Bron: <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad> (2021)

Geletterdheidscijfers in de werkcontext

Openstaande vacatures (bron: Arvastat)

- Afgelopen jaar: 392 651 vacatures gemeld aan VDAB
 - stijging van 16,2%
- 55,8% geen studieniveau vereist, 43,4% geen ervaring vereist
- Sectoren
 - 39,3% groot- en kleinhandel
 - 18,3% bouw
 - 14,2% transport en logistiek
 - 11,7% horeca
- 75 506 nog openstaande vacatures eind oktober 2022
 - Waarvan 48% geen studieniveau vereist

Geletterdheidscijfers

Werkzoekenden in oktober 2022

- Aantal werkzoekenden zonder werk: 182 586
 - 42,6% is laaggeschoold - waarvan 19,2% max 1ste graad SO

Werkenden

- 12% is laaggeletterd (PIAAC, 2013)

Laaggeletterdheid in Vlaanderen

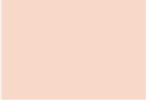

(bron: e-learning, 'omgaan met geletterdheid', VDAB)

(Een deel van) de oplossing: laaggeschoolden opleiden op de werkvloer

Bron: <https://www.hln.be/economie/veel-vacatures-maar-werkgevers-zijn-te-veeleisend~a9ff19e8/> (oktober 2021)

Levenslang leren in een snel evoluerende maatschappij

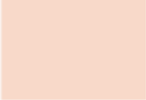
19,9 % van 25-64 jarigen in Vlaanderen nam deel aan een vorming (formeel en niet-formeel) 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek (Europa: **47%**)

Verschil in opleidingsniveau:

- Diploma LO: **7,1%**
- Diploma hoger SO: 15,3%
- Diploma HO: 29,3%

Bron: Onderzoek 2021 (EAK Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium))

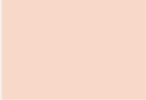

Voordelen van geletterde werknemers voor bedrijven

Geletterde werknemers = Geletterd bedrijf:

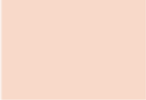
- De productiviteit van het bedrijf stijgt
- Werknemers tonen meer openheid voor verandering
- Werknemers tonen meer aandacht voor veiligheid
- De individuele ontwikkeling van werknemers neemt toe, en daardoor ook hun persoonlijk welzijn

Investeren in taal leidt tot stijging van de arbeidsproductiviteit

Onderzoek laat zien dat verbeteren van taalvaardigheid bij werknemers leidt tot

- betere gezondheid, veiligheid, productiviteit, klantgerichtheid (Hall, 2014)
 - minder fouten onder werknemers en dus minder herstelwerkzaamheden met bijkomende kosten (Visscher en Tops, 2015)
 - efficiënter, effectiever en zelfstandiger werken (Beek en Hamdi, 2016)
-
-

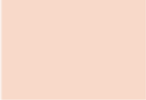

Voordelen voor de werknemers

- Hoger inkomen
- Een gezondere geest in een gezonder lichaam
- Meer zelfvertrouwen
- Hoger vertrouwen in anderen en in de maatschappij

(Bron: PIAAC 2015)

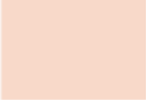

Herkenningwijzer voor bedrijven

Een werknemer...

- leest moeilijk of geen werkroosters, veiligheidsinstructies of mededelingen
- vraagt uitleg over informatie die al schriftelijk verspreid is
- volgt instructies fout op
- heeft moeite met rekenen, meten of verhoudingen
- spreekt zich nooit uit in vergaderingen en is erg onzeker over zijn inbreng
- wil liever geen cursus of bijscholing volgen
- gaat niet in op promotiekansen
- ...

Wat kan je doen als werkgever?

1. Zet in op **duidelijke communicatie op de werkvloer** (Klare Taal)
2. **Vorm je medewerkers intern**

Organiseer **korte interne opleidingen**, niet langer dan een uur. Korte opleidingen maakt het voor kortopgeleide werknemers behapbaarder om te verwerken.

Laat korte **screencasts** maken van bv. het nieuw gebruik van machines of online tools. Een filmpje bekijken gaat voor veel werknemers makkelijker dan een handleiding gelezen.

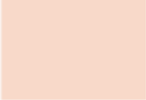
Sensibiliseer je werknemers door geletterdheidsnoden bespreekbaar te maken. Zet bv. buddies in op het werk. Dat zijn collega's die steeds klaar staan om andere collega's te helpen.

Ga een samenwerking aan met Ligo: <https://www.geletterdophetwerk.be/inspirerende-voorbeelden>

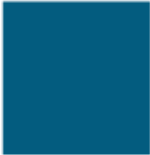

The background is a solid teal color. It is decorated with a repeating pattern of white geometric shapes. These shapes include circles of various sizes, some of which are concentric (forming a ring-like shape), squares, rectangles, and semi-circles. The shapes are scattered across the entire background, creating a modern, abstract pattern.

Ligo ondersteunt werkgevers!

Missie Ligo

- **Geletterdheid verhogen** via
 - Onderwijs en vorming
 - Sensibilisering
 - **Voor alle laaggeletterde volwassenen**
 - Nederlandstaligen en anderstaligen
 - met noden op vlak van geletterdheid
 - met noden op vlak van leervaardigheid
 - die geen diploma secundair onderwijs hebben, tenzij BSO
-
-

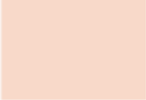
Volwassenenonderwijs in Vlaanderen

Centrum voor VolwassenenOnderwijs
hoger opgeleiden
ook beroepsopleiding

Centra voor Basiseducatie
laag opgeleiden
brede geletterdheid

Ligo, Centra voor Basiseducatie

- 13 centra (verspreid over Vlaanderen en Brussel) en een federatie
 - 1600 medewerkers - 30 à 40.000 cursisten
 - 30 jaar expertise, sinds 4 jaar gebundeld in één netwer
 - **12 760 nieuwe cursisten (schooljaar 2021-2022)**
-
-

Ligo

Wat?

Leerdomeinen

- Taal
 - Nederlands
 - voor anderstaligen (NTA en NT2)
 - voor Nederlandstaligen
 - Opstap Engels en Frans
- Rekenen
- ICT
- Algemene vorming
 - Rechten als werknemer, (online) administratie, Zeker van Jezelf, rijbewijs, budgetbeheer,...

Ons aanbod

- Niveau **lager onderwijs**
- Noden en leervragen **cursist centraal**
- Gericht op beter functioneren:
 - Professioneel
 - In hun eigen omgeving
 - In de samenleving in het algemeen
- Zoveel aanbod in **samenwerking**
- **Functioneel en authentiek**
- Steeds meer **geïntegreerd**

Samen werken aan geletterdheid

open aanbod

- Vast cursusaanbod
- **Gefinancierd** door Ministerie van Onderwijs
- **Voorwaarden** volgen opgelegd door Ministerie van Onderwijs
 - cursisten: + 18 jaar, laaggeschoold, geen diploma...
 - cursus: module-uren, aantal cursisten...

Samen werken aan geletterdheid

maatwerk

- **Op maat** van de organisatie
- **Gefinancierd** door Ministerie van Onderwijs
- **Voorwaarden** volgen opgelegd door Ministerie van Onderwijs
 - cursisten: + 18 jaar, laaggeschoold, geen diploma...
 - cursus: module-uren, aantal cursisten...

contractwerk

- **Op maat** van de organisatie
- **Gefinancierd** door organisatie
 - tarieven vastgelegd door de sector
 - € 92 / lesuur (incl. voorbereidingstijd)
 - € 61 / uur andere opdrachten (intake, ontwikkelwerk, evaluatie, overleg...)
- **Vrij** van voorwaarden → mogelijkheid tot geletterdheidscoaching

Samen werken aan geletterdheid

Voorbeelden van samenwerkingen

- VDAB (NT2 – solliciteren met de PC - rekenen en ICT binnen opleidingen, ...)
- Lokale besturen, OCMW's, taalcoaching, solliciteren, Ken je stad,
- (maatwerk)bedrijven
- Scholen: versterking van ouders
- Kind en gezin, AMIF
- Groep Intro, Kiem,...
- Mensen in armoede
- Provincie en Vlaamse overheid (bv. werken met Vlimpers)
- ...

The background is a solid teal color with a repeating pattern of various light teal geometric shapes. These shapes include circles of different sizes, squares, rectangles, and semi-circles, some of which are hollow (rings). The shapes are scattered across the entire background, creating a modern, minimalist aesthetic.

Ligo-aanbod voor werkenden

Ligo: Aanbod werkzoekenden en werkenden

- Oriënterend en versterkend aanbod ism VDAB
- Geletterdheidscoaching tijdens beroepsopleidingen
- Trajecten naar werk
- Sensibilisering
- Samenwerkingen met bedrijven
 - taalondersteuning op de werkvloer
 - opleiden van werknemers
 - ...

Uit het (werk)leven gegrepen

“Mijn werknemers kunnen niet werken met ons inlogsysteem of met de urenapp.”

“In ons bedrijf starten we binnenkort met een nieuwe digitale tool, we zijn bezorgd dat niet iedereen ermee zal kunnen werken.”

- Digitale ondersteuning in het gebruik van apps/tools
- Instapcursus ICT, “Beter mee met de smartphone”,...

“Ik wil dat mijn werknemers deze 50 woorden kennen en kunnen gebruiken.”

- Taalondersteuning mbt relevante woordenschat

“Mijn werknemers kunnen elkaar niet goed verstaan.”

- Geïntegreerd aanbod: Nederlands, communiceren met collega's, opkomen voor jezelf, jobtevredenheid,...

“Ik wil dat mijn werknemers de professionele communicatie op de werkvloer begrijpen.”

- Ondersteuning van een taalbeleid, met werkgevers werken rond klare taal in bedrijfscontext,...

“Hoe kunnen we in ons bedrijf laaggeschoolde werknemers beter ondersteunen?”

- Sensibilisering en ondersteuning van werkgevers, teamleiders, HR,... Wat is laaggeletterdheid? Hoe herken je het?

**Goesting om samen te
werken?
Graag wat meer uitleg?**

Steeds welkom!

www.ligo.be

leontien.flussie@ligo.be

The background is a solid teal color. It is decorated with a repeating pattern of white geometric shapes. These shapes include circles of various sizes, some of which are concentric (forming a ring or donut shape), squares, rectangles, and semi-circles. The shapes are scattered across the entire background, creating a modern, abstract pattern.

Vragen of reacties?

Centra voor Basiseducatie